

Å SYNDE ER EN ENSOM TING

Av Astrid

Å synde er en ensom ting. Hva som er synd og hvem som definerer det, kan man sikkert diskutere og det har man gjort siden Adam og Eva tok en bit av den forbudte frukten i Paradisets have. Men ensomt er det – å bli fordømt og utestengt. Det er som å være en sau som har rømt fra flokken sin. Heldig er den som har gode venner i en slik situasjon!

Dette hellige evangeliet står skrevet hos evangelisten Matteus i det 18. kapitlet.

«Jesus sa: Hva mener dere? Dersom en mann har hundre sauer og én av dem går seg vill, lar han ikke da de nittini være igjen i fjellet og går og leter etter den som er kommet på avveier? Og skulle han finne den – sannelig, jeg sier dere: Da gleder han seg mer over denne ene enn over de nittini som ikke har gått seg vill. Slik vil heller ikke deres Far i himmelen at en eneste av disse små skal gå tapt. Dersom din bror gjør en synd *mot deg*, så gå til ham og still ham til ansvar på tomannshånd. Hvis han hører på deg, har du vunnet din bror. Men hvis han ikke hører, skal du ta med deg en eller to andre, for etter to eller tre vitners

utsagn skal enhver sak være avgjort. Hvis han ikke hører på dem heller, skal du si det til menigheten. Men hvis han ikke engang vil høre på menigheten, skal han være som en hedning eller toller for deg. Sannelig, jeg sier dere: Alt dere binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og alt dere løser på jorden, skal være løst i himmelen.» (Matt 18,12-18)

Slik lyder det hellige evangeliet.

Ja, heldig er den som ikke blir gitt opp som et håpløst tilfelle med én gang! Det letteste hadde vel vært å snu ryggen til og nøyde seg med å akke seg høylytt over et menneske som gjør noe galt. Hvor modige er vi til å ta opp ting med den det gjelder? Tør vi gå direkte til den vi mener har gjort noe galt og ta en prat? Eller nøyer vi oss med å baktale vedkommende?

For noen måneder siden holdt jeg en preken som jeg kalte «Livsnær og relevant». Det var veldig vanskelig, for teksten handlet om Jesus og et par av disiplene som møtte Moses og Elias på et fjell. Det var Kristi forklarelsesdag og det var en merkelig fortelling om en hendelse som ikke på noen måte likner noe man kan kalle livsnært og relevant. I dag, derimot, er vi rett inne i en problematikk som i høyeste grad er livsnær og

relevant, for er det ikke dette vi kan oppleve noen og enhver; at vi selv eller andre gjør noe galt – og må finne en måte å håndtere det på.

Jeg begynte med å si at det å synde er en ensom ting; ensom fordi det å ta et valg som ikke er i samsvar med gjengs moral, kjennes risikofyllt. Jeg vil påstå at ingen synder med lett hjerte. Iblant skyldes det tankeløshet og dumskap – og dét er kanskje lettere å tilgi enn overlagt gale valg. Men når vi har mulighet til å tenke oss om og velge annerledes, og likevel velger det vi vet er galt, da er det sterke krefter i sving. Lysten til å gjøre det som defineres som ondt, er sterkere enn frykten for konsekvensene. Men det er ensomt å gjøre et slikt valg. Man spør sjelden noen til råds, for man vet hvilket svar man vil få.

Og så, når valget er tatt, handlingen er gjort, og man sitter igjen med noen erfaringer som ikke tåler dagens lys – ingenting er mer ensomt enn det. I frykt for fordømmelse og utestenging fra det gode selskap, får mang en synd ligge skjult og gnage på samvittigheten og frimodigheten i mange år.

Men nå skal ikke denne prekenen handle om det å synde eller prøve å la være, la oss bare slå fast at synd skjer. Det er

menneskelig og vi er mennesker. Jesu liknelse om sauene som ble borte, handler ikke om hvor dum sauene var, men først og fremst om hva vi gjør når synden har skjedd, eller i overført betydning, når en sau har rotet seg vekk fra flokken og vandrer på villstrå alene i fjellheimen. Jesus var overtydelig: Gud har mange barn, men ingen å miste! Gud selv tar opp hyrdestaven, forlater resten av flokken i innhegningen, og går på leting. Han gir seg ikke før den siste sauene er funnet og bragt trygt tilbake til flokken. Heldige sau som har en slik gjeter!

Vi har en slik gjeter. Det er det viktigste budskapet i denne fortellingen: Uansett hva andre mennesker tenker eller gjør, Gud gir aldri opp, for Guds blikk er det søkende blikket som håper på å finne selv det sorteste fåret og bringe det trygt hjem. Gud er kjærlighet. Akkurat det har jeg aldri vært i tvil om, og når jeg synder, så er jeg likevel trygg på at Guds nåde er stor nok også for meg.

Da er det verre med tiltroen til mine medmennesker: Vil *de* kunne tilgi om de visste alt om meg? Å synde er en ensom ting.

Jeg skulle ønske at vår menighet og ethvert kristent fellesskap klarer å speile noe av den nåden Gud har vist oss. Det er

utfordrende, for når noen gjør noe som er et åpenbart brudd på det vi anser som god moral, god folkeskikk og det som er godt og rett, da blir vi krenket! Vi blir indignerte. Vi blir sinte. Vi synes synderen skal settes på plass, få høre det og ta sin straff. Kanskje rammes ikke ugjerningen av straffeloven akkurat, men vi kan i alle fall stenge vedkommende ute fra fellesskapet, for det svir skikkelig! Folkens, hvordan håndterer vi hverandres synd?

Jesus tar synderen på alvor. Han ber oss om å gjøre det samme. Da handler det om å være klok og vise nestekjærlighet. Å være sannheten tro i kjærlighet, som det står i efeserbrevet (Ef 4,15). Det handler om å elske sin neste som seg selv. Man må spørre seg selv: Hvordan skulle *jeg* ønske å bli behandlet når jeg har gjort noe dumt? Personlig ville jeg satt pris på å bli tatt til side på en vennlig måte og spurt om hva som fikk meg til å gjøre det jeg gjorde. Så ville jeg få sjansen til å forklare min side av saken og bli lyttet til. Så ville jeg sikkert få noen motforestillinger, og så ville jeg forhåpentligvis forstå at det jeg hadde gjort eller gjorde, ville være bedre ugjort. Å bli konfrontert på en nøktern måte og få mulighet til å gi en forklaring – det er jo slik vårt rettsvesen fungerer. Det er slik skikkelige journalister også

arbeider: Ingen skal avsløres ut uten å få mulighet til å gi et tilsvarende svar. Jesus gir oss oppskriften på hvordan man behandler et feilende medmenneske med sannhet og kjærlighet.

Først når saken er fullt ut belyst, kan dommen felles. I dagens tekst tar evangelisten høyde for at synderen kan konfronteres både to og tre ganger, og først når hele menigheten mener at vedkommende er uforbederlig, skal han eller hun vises bort. Nå driver vi ikke lenger kirketukt i vår kirke, og ingen synder skal måtte stå skolerett fremfor menigheten, men hvis Jesus har sagt det som står, skjønner vi at her er det saklighet og rettssikkerhet som gjelder, og ikke enkeltpersoners følelser som skal avgjøre. Kort oppsummert er budskapet at vi snakker ordentlig sammen og ikke bak ryggen på hverandre, for det å synde er fortsatt en ensom ting, og når vi synder trenger vi ikke å bli baktalt, men å få omsorg.

Jesus er den gode hyrde. Jobben hans er å oppsøke den som er utenfor og hjelpe oss inn i fellesskapet med Gud og med hverandre. Den jobben tok han så alvorlig at han var villig til å dø i kampen for å redde oss. Det kristne evangeliet - godt, gammelt nytt - er at Kristus fortsatt er den gode hyrde på leting etter ensomme syndere som lurte på om vi har noen plass i

fellesskapet. Å tro evangeliet er å la seg omslutte av Guds nåde når vi lar ham finne oss.

La oss bekjenne vår hellige tro. 979.1